

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 5229
Tarih: 05-07-2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sayıştay Başkanlığının 2018 yılı denetim raporlarına yansıyan, Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyeleri başta olmak üzere kayyım atanan belediyelerde tespit edilen yolsuzluk, usulsüzlük ve kayırmacılığın araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Fatma KURTULAN

HDP Grup Başkanvekili

Mersin Milletvekili

Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

2016 yılında asgari demokrasi şartları ile hukuk devleti ilkeleri hiçe sayılarak, bileşenimiz olan Demokratik Bölgeler Partisi belediyelerine yürütme erki eliyle kayyım atamaları gerçekleştirilmeye başlanmıştır. 31 Mart 2019 yerel seçimlerinin ardından ise 65 HDP'li belediyenin 32'sine kayyım atanmış, 24 belediye eşbaşkanı tutuklanmıştır. Kayyımların gayrimeşruluğu halk tarafından ilan edilmesine rağmen, iktidar hukuk dışı kayyım atamalarını sürdürmüş ve seçme-seçilme hakkını, halk iradesini tanımadığını ilan etmiştir.

Belediyelere atanan kayyımlar, haksız ve hukuksuz bir şekilde oturdukları makamlarda ürettikleri yolsuzluk ve usulsüzlükler ile sıkça gündeme gelmişlerdir. Belediyelerde yürütülen usulsüz ihaleler, kayırmalar, aşırı harcamalar, kabarık faturalar, lüks ve şatafat düzeni; kayyımların yalnızca halk iradesini değil aynı zamanda kentin kaynaklarına, toplumun ürettiği zenginliğe de el koydukları bir sistemin inşa edildiğini göstermiştir.

Kayımların görevde olduğu 2017 yılı Sayıştay denetim raporlarında çok sayıda usulsüzlük ortaya çıkarılmıştır. Sayıştay raporlarına yansıyan veriler hem Meclis Genel Kurulunda hem de Plan ve Bütçe Komisyonunda tarafımızca dile getirilmiştir. Bütün bu usulsüzlükler gerek raporlarla gerekse basın yoluyla ifşa edilmesine rağmen iktidar kayyımlara yönelik herhangi bir yaptırımda bulunmamıştır. 2017 yılındaki yolsuzluklara karşı hukuken gerekenleri yapmayan iktidar 2018 ve sonrasındaki süreçte kayyımlar tarafından gerçekleştirilen yolsuzlukların da zeminini hazırlamıştır.

2018 yılı Sayıştay Raporlarına yansıyan bazı durumlar şöyledir:

- 2018 yılında Van Büyükşehir Belediyesi'nin "faiz giderleri" yüzde 86 artışla 21 milyon 880 bin 83 TL olarak belirlendi. Belediyenin toplam borcu ise 79 milyon 668 bin 96 TL'ye ulaştı.
- Raporda, bedeli 15 milyon lirayı aşan alım ihalelerinin "Doğal afetler" gibi ani ve beklenmeyen olaylar kapsamında "pazarlık usulü" ile mevzuata aykırı bir şekilde yapıldığı belirtildi. Bazı şirketlerde işçi alımları sadece kayyımın "oluruyla" yapıldı.
- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin alacaklarını tahsil edemeyerek kamu zararına yol açtığı belirlendi. Enerji şirketinden 62 trafonun bakım bedeli olarak 2 milyon 304 bin 761 TL'nin tahsil edilmediği, akaryakıt alım ihalesini kazanan yükleniciden 262 bin 851 TL ek kesin teminat alınmadığı, faiz gelirlerinin eksik kaydedildiği bulgularına yer verilen raporda 330 taşınmazın izin dışı bir şekilde üçüncü şahıslara bırakıldığı belirtildi.
- Teftiş Kurulu'nda başkan dışında herhangi bir müfettiş bulunmadığı tespit edilen Mardin Büyükşehir Belediyesi'nin 89 milyon 238 bin 886 TL kredi borcu bulunduğunu vurgulayan Sayıştay, birçok alım ihalesinin de teamüllere aykırı olarak pazarlık usulü ile yapıldığını tespit etti.
- Sayıştay, Mardin Büyükşehir Belediyesi'nde kayyım döneminde milyonlarca TL tutarındaki ihalelerin kanuna aykırı olarak yapıldığını kaydetti. Belediyenin yerel seçimlere 19 gün kala 2 milyon TL bedelinde yaptığı araç kiralamanın da usulsüz olduğu ortaya çıktı.

Sadece bu birkaç işlem örneğinde gördüğümüz üzere, kayyımlar halkın ödediği vergilerle toplanan kaynakları kullanarak ciddi usulsüzlükler yapmıştır. Kayyımların yaptığı bu usulsüz işlemler apaçık ortada iken, yürütme erki kendi atadığı kayyımlarla ilgili hukuki süreçleri işletmemekte; yürütme erkinin baskısı altındaki yargı erki de üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemektedir.

2016 yılında başlayan kayyım atamalarının bir yolsuzluk çarkı ürettiği ortadadır ve bu yolsuzluklar 2017-2018 yılı Sayıştay raporlarına da yansımış durumdadır. 2017 ve 2018 yıllarının raporlarına bakılınca, 19 Ağustos 2019'da HDP'li belediyelere dönük başlatılan haksız ve hukuksuz kayyım atamalarının sonucunda da benzer yolsuzlukların yapılabileceği düşüncesi kamuoyunda oldukça güçlüdür.

Yürütme ve yargı erklerinin halkın haklarını savunmadığı, bu nedenle de usulsüzlüklere zemin hazırladığı söz konusu duruma karşı yasama erkinin devreye girerek denetim işlevini yerine getirmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Sayıştay Başkanlığının 2018 yılı denetim raporlarına yansımış olan, kayyım atanan belediyelerde tespit edilen yolsuzluk, usulsüzlük ve kayırmacılığın araştırılması amacıyla Meclis araştırma komisyonu açılması önem arz etmektedir.